

1177

Välj region



Logga in

Hitta vård

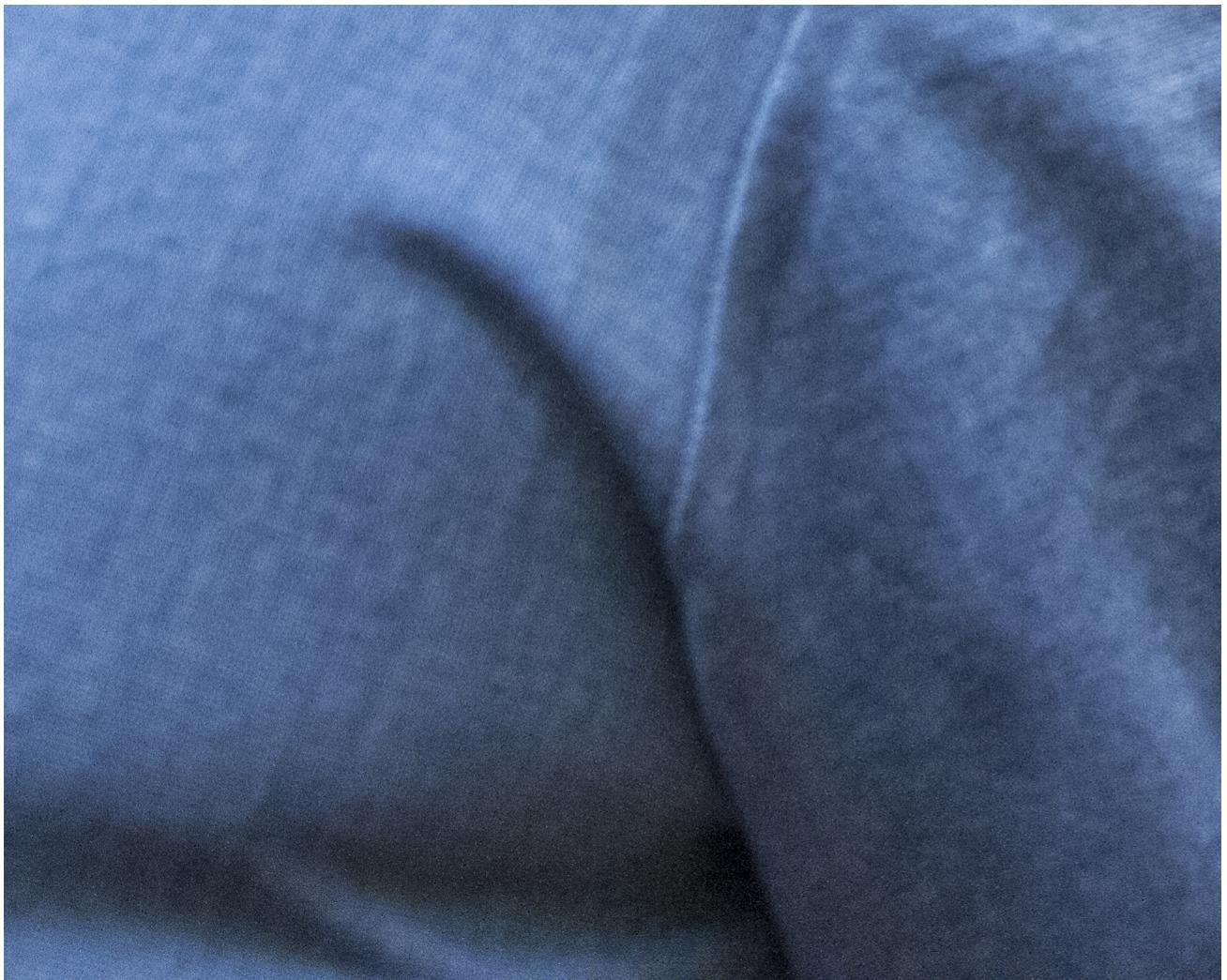
Meny

Öron och balans

Ont i örat

Att ha ont i örat är väldigt vanligt hos både barn och vuxna. Det kan ha många olika orsaker. Ofta går problemen över av sig själv, men ibland kan det behövas någon form av behandling.





I den här texten beskrivs några av de vanligaste orsakerna till att det gör ont i örat, vad du kan göra själv när det gör ont och när du ska söka vård.

Olika typer av ont i örat

Värk i ett eller båda öronen kan bero på många olika orsaker. Du kan ha en virusinfektion, en infektion med bakterier eller en inflammation i hörselgången. Det är ofta svårt att veta varför man har ont i öronen.

Örat har tre delar, ytterörat, mellanörat och innerörat. Längst in i hörselgången sitter trumhinnan. Innanför trumhinnan ligger mellanörat, som är ett litet hålrum som normalt är gasfyllt.

Ont i öronen kan flera olika orsaker. Det är vanligt att besvären beror på infektioner i mellanörat orsakat av virus eller bakterier eller en inflammation i hörselgången. Problem i kälkleden kan också orsaka värk i örat. Det är ofta svårt att veta varför man har ont i öronen, ibland kan du behöva undersökas av en läkare.

Ont i örat vid förkyllning

När du är [förkyld](#) svullnar slemhinnan i svalget, näsan och behålorna.

Förkyllningen gör det svårare för slemhinnorna i näsan och örat att försvara sig mot bakterier som kan orsaka öroninflammation. Bakterierna kan finnas bakom näsan utan att du blir sjuk. Det är särskilt vanligt bland barn i förskoleåldern. Bakterierna orsakar problem först när virusinfektionen påverkat slemhinnan.

Ont i örat vid öroninflammation

[Öroninflammation](#) är väldigt vanligt hos barn och kommer ofta tillsammans med en förkyllning. Även vuxna kan få öroninflammation, men det är mer ovanligt. Vid en öroninflammation bildas det var i mellanörat och trumhinnan blir röd och tjock. Trumhinnan kan bukta utå och röra sig sämre.

Det gör ont i örat vid en öroninflammation. Det beror på att trycket i mellanörat ökar och pressar på trumhinnan som är inflammerad.

Ibland blir trycket i mellanörat så stort att trumhinnan spricker. Det kan göra väldigt ont innan den spricker, men sedan när trycket i mellanörat sjunker brukar smärtan snabbt minska. När trumhinnan spricker brukar det rinna ut var i hörselgången. I de flesta fall läker trumhinnan ihop av sig själv och du får oftast inga besvär av det efteråt.

Öroninflammation går oftast över av sig själv, men en del kan behöva få behandling med antibiotika.

Besvär i örat vid öronkatarr

Öronkatarr är inte en infektion. Vid en öronkatarr har det samlats vätska i mellanörat. Vätskan är klar och inte varig. Däremot gör vätskan att trumhinnan inte blir lika rörlig, ljudvågorna dämpas och hörseln kan bli sämre ett tag. Det kan också känna som att ha lock för örat, men det brukar inte göra ont.

Det är vanligt att barn får öronkatarr efter en förkyllning eller en öroninflammation. Hos vuxna uppstår vätska i mellanörat oftast om du till exempel inte kan tryckutjämna vid flygning eller dykning. Besvären går oftast över av sig själva men en del kan behöva undersökas och få behandling.

Ont i örat vid hörselgångseksem

Ont i örat kan också bero på att du som vuxen eller ditt barn har fått en inflammation i själva hörselgången, så kallat [hörselgångseksem](#). Då kan hörseln också försämras tillfälligt, på grund av att hörselgången är svullen.

Lindriga hörselgångseksem är väldigt vanliga, speciellt bland personer som badar mycket eller använder öronproppar. Det är också vanligt om man petar mycket i hörselgången.

Ont i örat av andra orsaker

Ibland kan det onda i örat bero på att det har kommit in saker i hörselgången. Små barn kan stoppa in pårlor, stenar och andra små saker i örat. Insekter kan också komma in i hörselgången.

En [växprop i örat](#) kan ge lockkänsla och ibland också göra ont.

Att få ett slag eller till exempel en boll mot örat kan spräcka trumhinnan och orsaka smärta, blödning, hörselnedsättning och ibland yrsel. Samma sak kan hända om du dyker eller flyger och inte hinner tryckutjämna snabbt nog.

Ont i käkleden, i halsen eller besvär i andra delar av ansiktet kan också göra att du får ont i örat.

När och var ska jag söka vård?

Kontakta en [vårdcentral](#) eller en [jouröppen mottagning](#) om du eller ditt barn har ett eller flera av följande besvär:

- Ont i örat i mer än ett dygn
- Ont i örat och feber.
- Det rinner vätska från ett eller båda öronen.
- Nedsatt hörsel på ett eller båda öronen.
- Ont i örat eller rinnande öra som inte upphör två till tre dygn efter att en läkare har bedömt besvären.
- Lockkänsla i örat, ringningar eller pip i öronen som kvarstår i tre till fyra veckor efter en akut infektion i örat.

Du behöver inte söka vård någon annanstans om det är stängt. Vänta tills den jouröppna mottagningen eller vårdcentralen öppnar.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symptom eller hjälpa med var du kan söka vård.

Om det är bråttom

Kontakta genast en vårdcentral eller en jouröppen mottagning om du eller ett barn har ett eller flera av följande besvär:

- Ont i örat tillsammans med stelhet i nacken, trötthet och illamående.
- Ont i örat, hög feber och känner sig sjuk.
- Ont i örat eller flytning från örat och yrsel.
- Svullnad och rodnad bakom örat och örat har börjatstå ut.

Om det inte går eller är stängt på vårdcentralen eller den jouröppna mottagningen, sök vård på en akutmottagning.

Undersökning



Otoskopet har en lampa som gör att läkaren kan se in i örat.

För att undersöka örat använder läkaren ett otoskop eller ett otomikroskop. Otoskopet är som en ficklampa och otomikroskopet är som en kikare.

Läkaren undersöker hur trumhinnan ser ut, om det finns någon vätska bakom trumhinnan, hur vätskan ser ut och hur trumhinnan rör sig. Med hjälp av en ballong kan hen blåsa luft mot trumhinnan för att se om den rör sig. Ibland använder läkaren istället en så kallad tympanometer för att undersöka trumhinnans rörlighet och trycket i mellanörat. Läkaren placerar då en liten mjuk prop i hörselgångens öppning och kopplar en apparat till propen. Apparaten ger ifrån sig ett tutande ljud. Undersökningen gör inte ont.

Hörselgångseksem kan göra så att det är svårt att se trumhinnan. Det kan göra det svårt för läkaren att se om du har några andra öronbesvär utöver eksem. Då får du behandling mot eksemet först. Sedan får du komma på återbesök några dagar senare för ytterligare en undersökning.

Vad kan jag göra själv?

Ofta går ont i örat över av sig själv. Det finns en del saker som du kan prova för att lindra symptomen.

Ha huvudet högt

Både barn och vuxna mår bättre av att hålla huvudet högt när de har ont i örat. Då minskar svullnaden i näsan och öronen och det gör mindre ont. Det kan vara bra att också ha huvudet högt när man ska sova. Det kan du göra genom att bädda med extra tjocka kuddar. Du kan också höja huvudändan på sängen genom att lägga en extra kudde under madrassen.

Barn under ett år kan du testa att ha i en bärsele. Du kan också låta hen sitta i knät eller i en babysitter. Du kan också höja huvudändan av sängen när barnet ska sova, till exempel genom att lägga tjocka böcker under sängbenen vid huvudändan.

Nässprej hjälper inte mot öroninflammation men gör det lättare att andas

Avsvällande näsdroppar och nässprej minskar nästäppa och kan göra det lättare att andas vid en förkyllning. Men de hjälper inte mot själva öroninflammationen. Det gäller både barn och vuxna. Använd inte avsvällande nässprej i mer än tio dagar. Det kan göra så att man får en nästäppa som är svår att bli av med.

Koksaltlösning kan hjälpa

Du kan också prova att spreja näsan med koksaltlösning. Det finns färdiggiorda koksaldroppar och koksaltsprej att köpa på apotek.

Smärtstillande läkemedel för vuxna

Det finns flera olika receptfria läkemedel. Exempel är läkemedel som innehåller paracetamol och läkemedel som tillhör gruppen NSAID, eller cox-hämmare.

[Här kan du läsa om vilka receptfria läkemedel som finns och vilket som kan passa för dig.](#)

Läkemedel som lindrar ont i örat hos barn

Ring 1177 eller en [vårdcentral](#) innan du ger något läkemedel till barn som är yngre än sex månader.

Detta gäller för barn:

- Barn från 3 månader kan få läkemedel som innehåller paracetamol.
- Barn från 6 månader kan få läkemedel som innehåller ibuprofen.

Läkemedlen finns i flera olika former som passar för barn, till exempel tabletter som smälter i munnen och i flytande form. Fråga på ett apotek vad som passar för ditt barn.

Följ noga anvisningarna på förpackningen och kombinera inte olika läkemedel. Här kan du läsa om att [kombinera paracetamol och ibuprofen](#).

Du kan läsa mer om ett läkemedel i den bipacksedel som följer med förpackningen. Du kan även söka upp läkemedlet på [fass.se](#) och läsa bipacksedeln där.

Vissa läkemedel är bäst att undvika vid feber

Barn och ungdomar under 18 år bör inte använda läkemedel med acetylsalicylsyra mot feber utan att först prata med en läkare. Läs mer i texten [Receptfria läkemedel mot tillfällig smärta](#).

Öronbesvär och bad

När det gör ont i örat och det rinner vätska från örat ska du inte bada. Har du haft en öroninflammation där det har gått hål på trumhinnan ska du undvika att få vatten i öronen veckan efter att det har slutat rinna ur örat. Du kan använda fetvadd eller örondonrop vid dusch eller bad.

Vax i öronen kan lösas upp

Det finns receptfria medel mot örönvax att köpa på apoteket. Det fungerar bra för dig som har lindriga besvär. Du som har en stor vaxprop kan däremot behöva rensa örat hos läkare.

Behandling

Ont i örat går ofta över av sig själv, men ibland krävs det behandling.

Behandling av öroninflammation

Öroninflammation hos barn mellan ett och tolv år brukar läka av sig själv och behöver oftast inte behandlas med antibiotika. Men det kan behövas om infektionen är svår eller om barnet är extra känsligt.

Barn under ett år, barn över tolv år och vuxna får alltid behandling med antibiotika vid en öroninflammation.

Hörselgångseksem behandlas med örondonrop

Det viktigaste vid behandling av hörselgångseksem är att hörselgången blir rengjord. Ibland behövs också annan behandling, som örondonrop, avsvällande medel eller i sällsynta fall antibiotika.

Rör i örat

Barn och vuxna som har mycket besvär med vätska i örat eller återkommande öroninflammationer kan få ett [rör i örat](#). Det görs på en öronklinik.

Då opereras ett litet plaströr in i trumhinnan så att luft kan komma in i mellanörat. Det gör att trumhinnan kan röra sig lättare, att det samlas mindre vätska bakom trumhinnan och att man hör bättre. Röret kan också minska risken för nya öroninflammationer.

Öronbesvär vid flygresa

Personer som har svårt att tryckutjämna kan få ont i öronen när de flyger. Det beror på att lufttrycket ändras vid start och landning. När örontrumpeten inte fungerar som den ska uppstår en tryckskillnad mellan trumhinnans insida och utsida. Hos alla barn och vissa vuxna fungerar örontrumpeten sämre. Förkylningar och öroninflammation gör att örontrumpeten tillfälligt fungerar sämre hos alla.

Tryckutjämning

Att tryckutjämna hjälper örat att rätta till trycket och minska smärtan. Det gör du enklast genom att hålla för näsan och samtidigt försöka blåsa ut luft genom näsan. Luften pressas då upp genom örontrumpeten i stället. Det blir lite lättare att jämna ut trycket om man använder nädroppar eller nässprej som minskar svullnaden på slémhinnorna. På apotek finns det hjälpmittel som gör det lättare att tryckutjämna.

Det kan också hjälpa att tugga tuggummi under start och landning eftersom örontrumpeten då öppnas vid tuggningen. För att hjälpa små barn att tryckutjämna kan man låta dem suga på något, till exempel en napp eller dricka ur en nappflaska.

Ibland leder tryckskillnaden till att trumhinnan spricker. Det är inte farligt, men det kan göra väldigt ont. Du kan testa att tryckutjämna före flygningen.

Undvik att flyga om det här stämmer in på dig:

- Det gör ont i örat.
- Det känns som om du har ett lock för örat.
- Det inte går att tryckutjämna.

Påverka och delta i din vård

För att du ska kunna vara aktiv i din vård och ta beslut är det [viktigt att du förstår informationen du får av vårdpersonalen](#). Ställ frågor om du inte förstår. Du kan också be att få informationen utskriven så att du kan läsa den i lugn och ro.

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Senast uppdaterad:

2023-06-09

Redaktör:

Jenny Andersson, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Ann Hermansson, läkare, specialist på sjukdomar i öronen, näsan och halsen, Universitetssjukhuset i Lund

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

Fotograf:

Jenny Hallström, 1177.se, nationella redaktionen

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdareenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.

1177 ger dig råd när du vill må bättre.

Om 1177

|

Kontakt

|

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).